

UTGIVER

Det norske Skogselskap
Wergelandsv. 23B, 0167 Oslo
Telefon: 23 36 5850
Bankgiro: 7001 05 21198
ISSN 0803-3943
E-post: info@skogselskapet.no
www.skogselskapet.no

Det norske Skogselskap er en ideell organisasjon med rundt 11.000 medlemmer fordelt på totalt 17 fylkesskogselskap. Vår visjon er at alle mennesker skal oppleve skog som en verdifull kilde til livskvalitet. Siden 1898 har selskapet utviklet seg fra i starten å sørge for helt nødvendig skogreisning til nå å jobbe med bevisstgjøring rundt skogens viktige rolle i kampen for et bedre klima.

STYRET

Leder:

Lars Peder Brekk, Trøndelag

Nestleder: Randi Dille, Trøndelag

Styremedlemmer:

Mette Kinderås, Troms,

Ingunn Kjelstad, Sogn og Fjordane,

Snorre Synnøstvedt,

Oslo og Akershus

Bernt-Håvard Øyen, Hordaland

Hallvard Bakka, Rogaland

Redaktør:

Astri Kløvstad
astri.klovstad@norsk-skogbruk.no

Grafisk produksjon:

Line Dahle/Åjour design

Trykk: Merkur Grafisk, Oslo

Annonsepriser (ekskl. m.v.):

1/1 side kr 6.000

1/2 side kr 3.500

1/4 side kr 2.000

1/8 side kr 1.000

Manusfrist neste nummer:

10. september 2016

Forsidefoto: Flerkulturell friluftsfest.
Foto: Trond Lohre

15

19

6

20

INNHOOLD

Landsmøte i Det norske Skogselskap 2016	4
Vitamininnsprøytning for 370 på Skog og Tre.....	6
Eidsvold Værks Skogpris til Arnt Astrup.....	7
Nytt fra fylkesskogselskapene	8
Flerkulturell friluftsfest på Sognsvann.....	15
Konferanse; Flerkulturell friluftsliv	16
Nasjonal konferanse for friluftsliv.....	17
Norsk Friluftsliv; partnernettverk.....	18
Buskerud og Telemark danner felles selskap for planteproduksjon	18
Skogbranddagen 2016	19
Over 2 200 barn på Skog og Vann.....	20
Jubileum på Energigården	21
Aktivitetskalender.....	21
Forskning i det grønne	22
Tidsskrift for Skogbrug.....	22
Kryssord.....	23

Skogens betydning – og Skogselskapets rolle

Hva er egentlig status for kloden vår i dag?

- Jo, vi er nå drøye 7 milliarder mennesker og prognosene tilsier over 9 milliarder i 2050!

Det er et økende behov for mat og energi, i tillegg til at velstandsutviklingen øker.

- Da passer det svært dårlig med dagens klimautfordringer!

Som Obama så viselig oppsummerte det tidligere:

"Vi er den første generasjonen som kjenner på effektene av klimaendringene, - og den siste generasjonen som kan gjøre noe med det."

Konklusjonen er uansett at vi må få ned de menneskeskapte CO₂-utslippene gjennom redusert forbruk av fossile ressurser som olje, kull og gass!

Vi må derfor gjennomføre det grønne skiftet i praksis – og ikke bare snakke om det! Og her er skogen en helt sentral del av løsningen, som fornybar ressurs;

- den fanger CO₂ som en støvsuger,
  - den lagrer karbon som en bank,
  - og den kan erstatte de fossile ressursene...
- i tillegg til en lang rekke nye bruksområder.

Behovet for kompetanse er helt grunnleggende – ta eksempelvis politikere som i det ene øyeblikket snakker varmt for det grønne skiftet, men som i det neste vil verne stadig mer skog i Norge mot et bærekraftig, godt drevet skogbruk! Skog som fornybar ressurs – som nettopp kan være den viktige

delen av løsningen på klimautfordringene og dermed bidrar til å redde både miljøet og det biologiske mangfoldet!

Skogbruk er en langsiktig næring hvor våre valg i dag er avgjørende for hvilke resultater vi kan oppnå i neste generasjon – samtidig som vi kan høste på kort og mellomlang sikt!

Vi må bli flinkere til å se hele verdikjeden under ett! Alt henger fortsatt sammen med alt – og vi kan faktisk gjøre hverandre bedre!

Teksten ovenfor er utdrag av undertegneds velkomsttale fra åpningen av Skog og Tre 2016. Årets konferanse var den 7. i rekken i nyere tid, og den føyer seg inn som en vellykket arena der sentrale representanter fra hele skog- og tresektoren samles for faglig oppdatering og sosial nettverksbygging. Skog og Tre er et glitrende eksempel på en viktig møteplass hvor beslutningstakere fra Stortinget, næringsorganisasjonene, offentlig forvaltning, forskningsmiljøene, grunneiere og andre samles – for felles erfarings- og kompetanseutveksling, og for utvikling av gode, praktiske løsninger.

Vi er fortsatt overbevist om at når så mange dyktige og engasjerte mennesker møtes så skapes det kreativitet og gode løsninger for fremtiden!

En stor takk til alle som bidro til å gjøre også årets Skog og Tre til en suksess!

Årets tilbakemelding fra Landbruksdirektoratet på vår søknad om nasjonale rentemidler for 2016, til støtte for prosjekter, aktiviteter og utadrettede tiltak - bekrefter med all tydelighet Skogselskapets viktige posisjon og rolle:

«Søknaden omfatter en rekke aktiviteter som først og fremst er rettet mot allmenheten, men også tiltak som retter seg mot aktører i nærings-, forvaltnings- og politikere. Målet er å synliggjøre skogens muligheter gjennom informasjon, opplæring og påvirkningsarbeid om skog og skogbruk. Det er skogens samlede betydning som legges til grunn, og i dette inngår både skogen som næringsvei gjennom et aktivt skogbruk, som arena for allmenheten til helse, rekreasjon, trening og friluftsliv og som fornybar ressurs.

Flere av tiltakene har blitt årlige faste innslag som treffer et betydelig antall personer. Barn og unge er en gruppe hvor det hele tiden kommer til nye individer. Dette er en målgruppe som fordrer en langsiktig strategi og et vedholdende arbeid.

Etter vårt syn er tiltakene det søkes om samlet sett godt

innenfor formålene de nasjonale rentemidlene kan brukes til. Tiltakene har et bredt nedslagsfelt. Vi mener at søkeren som en landsdekkende, ideell, uavhengig organisasjon har gode muligheter til å nå fram med budskapet til allmenheten. Dette er viktig i en tid da skogen og skogbruket får stor oppmerksomhet fra mange ulike hold.»

Skogselskapet har mye på gang – og vi skal gjøre enda mer for å synliggjøre skogens mangesidige betydning i tiden fremover!

Med ønske om en riktig god sommer – med gode opplevelser i skog og mark!

Adm. dir.

TAKK 1: Det avtroppende styret i DnS. F.v.: Hans Olav Lahus, Randi Dille, Johan C Løken, Mette Kinerås, Snorre Synnøstvedt, Ingunn Kjelstad og Helge Strætkvern.

TAKK 2: Trygve Enger takket styrets avtroppende leder Johan C. Løken.

Landsmøte i Det norske Skogselskap 2016

Landsmøtet i Det norske Skogselskap ble gjennomført på Thon Hotel Oslo Airport 1. juni. Stedet var ikke tilfeldig valgt, siden Skog og Tre skulle arrangeres ved samme hotell de to påfølgende dager...

TEKST OG FOTO: [TORE MOLTEBERG](#)

ÅPNING

Etter at landsmøtets ordfører Ingar Kristoffersen hadde ønsket velkommen og gjort unna formalitetene, ble det foretatt navneopprop. Det var 42 personer til stede, hvorav 35 stemmeberettigede. Deretter foreslo ordfører tradisjonen tro, at det skulle sendes en hilsen til Skogselskapets høye beskytter H. M. Kong Harald V. Det ble gjort, og svar fra Slottet innkam senere på dagen.

EN AVSKJEDSTALE OM SKOG OG KLIMA

Skogselskapets styreleder gjennom 8 år, Johan C. Løken, holdt i anledning sin bebudete avgang et innlegg om skog og klima, et tema han har utvist særskilt interesse for gjennom lang tid. Vi står overfor store utfordringer, men skogen kan i stor grad være med på å redde verden!

ORIENTERING OM VIRKSOMHETEN

Trygve Enger ga en orientering om virksomheten i Skogselskapet, med vekt på gjeldende føringer og prioriteringene som er lagt for virksomheten. Deretter var det en gjennomgang av hovedpunkter fra årsmeldingene for 2014 og 2015. Trond Lohre viste deretter en bildekavalkade fra et utvalg av de arrangementer og aktiviteter Skogselskapet hadde vært med på i perioden. Når det gjelder Skogselskapets økonomi, viser regnskapet et lite underskudd for 2014, mens man ser resultater av innsparinger og bemanningsreduksjon i form av et lite overskudd for 2015. Aktivitetsnivået er faktisk økt i perioden på tross av et mindre mannskap.

VALG

Det var på forhånd knyttet en viss spenning til hvem som skulle overta lederposisjonen i styret etter Johan

C. Løken. Valgkomiteen hadde foreslått Lars Peder Brekk til vervet og han ble valgt uten motkandidat. Med seg i styret får han ny nestleder Randi Dille, Mette Kinderås, Ingunn Kjelstad, Snorre Synnestevedt, Bernt-Håvard Øyen og Hallvard Bakka. De to sistnevnte er nye i styret.

UTTALELSE FRA LANDSMØTET

Det var forberedt et forslag til landsmøtet om en uttalelse med tittelen «Sats på skogen i det grønne skiftet». I uttalelsen minner Skogselskapet om de sterke politiske signalene som er gitt skogens rolle i klimapolitikken. Landsmøtet finner det sterkt beklagelig at ikke skogtiltakene er iverksatt så raskt og konsekvent som den alvorlige klimakrisen tilsier.

Takk, og velkommen!

På Skogselskapets landsmøte den 1. juni ble vår styreleder for de siste 8 årene, Johan C. Løken behørig takket av, likeså nestleder Hans Olav Lahus og styremedlem Helge Strætkvern. Jeg benytter anledningen til igjen å takke for et konstruktivt og godt samarbeid i den tiden vi nå har bak oss! Samtidig vil jeg ønske nyvalgt styreleder Lars Peder Brekk, og de nye styremedlemmene Bernt-Håvard Øyen og Hallvard Bakka hjertelig velkommen på laget! Vi ser frem til et spennende og fruktbart samarbeid med dere og resten av styret i tiden fremover!

Trygve Enger

Vår nye styreleder

Selv om Lars Peder Brekk bør være kjent av mange av bladets lesere fra tidligere, har vi benyttet anledningen til et lite intervju i anledning det ferske vervet.

Gratulerer så mye med vervet som styreleder i Det norske Skogselskap, Lars Peder Brekk! Du har en allsidig og spennende bakgrunn som både Landbruksminister og nå direktør for Brønnøysundsregistrene. Hva gjorde at du valgte å takke ja til oppdraget i Skogselskapet?

– Jeg er opptatt av skogsaken og skogens mangesidige betydning både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Skogen betyr mye for både næring, klima, helse og samfunn. Å få anledning til å jobbe med dette gjennom å være styreleder i Det norske Skogselskap er en stor tillitserklæring.

Hva vil du som styreleder prioritere i tiden fremover for Skogselskapet?

– For det første trenger jeg litt tid til å sette meg inn i situasjonen og i det arbeid som allerede er planlagt. Her regner jeg med å få god hjelp fra administrasjonen. Så ønsker jeg å møte styret snarest mulig etter sommerferien, slik at vi i fellesskap kan planlegge arbeidet framover. For egen del har jeg lenge vært opptatt av skogens viktige klimarolle, men også av skogen som

grunnlag for livskvalitet, helse og miljø. Satsing på barn og unge tror jeg er en viktig vei å gå.

Hvordan opplever du at Skogselskapet fremstår anno 2016?

– Skogsaken er moderne. Skogselskapet likeså!

Hvilken tilknytning har du til skog og skogbruk i det daglige?

– Som direktør for Brønnøysundsregistrene, er nok ikke skog og skogbruk på dagsorden i det daglige. Jeg tror imidlertid at jeg har både gode venner og et godt nettverk som kan utnyttes til å fremme viktige verdier for Skogselskapet. Dette blir en viktig del av arbeidet framover sammen med styre og administrasjon.

Hva mener du blir det viktigste å jobbe med for Skogselskapet framover?

– Jeg er opptatt av å videreutvikle brobyggerrollen til Skogselskapet. For hele skog- og tresektoren. Som ideell organisasjon og med basis i vår frie og uavhengige rolle kan vi gjøre en forskjell i mange saker.

DIALOG: Ikke mindre enn to statsråder stilte til start på årets Skog og Tre. Erik Lahnstein var ordstyrer og gjør her sitt beste i å styre landbruks- og matminister Jon Georg Dale.

Vitamininnsprøytning for 370 på Skog og Tre

Nok en gang har skognæringa vært samlet på Gardermoen. Om lag 370 personer prioriterte faglig og sosialt påfyll to dager i begynnelsen av juni.

TEKST OG FOTO: **ASTRI KLØVSTAD**

Åpningssesjonen på årets Skog og Tre-konferanse hadde skog og klima som tema, og diskusjonene ble naturlig nok farget av de siste ukenes skiftende nyheter om skogvern.

– Det er større klimanytte i å bruke skogen enn i å verne den. Jeg mener det handler om forståelse av den norske måten å drive utvikling og forvaltning av naturressurser på, sa landbruks- og matminister Jon Georg Dale fra talerstolen. Han viste til den ferske rapporten fra Miljødirektoratet, Landbruksdirektoratet og Nibio som konkluderte med dette.

– Det er ikke slik at skogvern er et klimatiltak. Det er ikke derfor vi gjør det heller. Det er et naturmangfoldtiltak, sa klima- og miljøminister Vidar Helgesen fra samme talerstol som et svar på hvorfor Stortinget nå har vedtatt å verne 10 prosent av norske skogarealer.

– Det å verne skogen er også et klimatiltak, mente imidlertid leder i Energi- og miljøkomiteen, Ola Elvestuen i paneldebatten kort tid etterpå.

Etter fellesesjonen med regjeringsmedlemmer og stortingspolitikere i fleng, ispedd et par forskere, kunne deltakerne fordype seg i de fagområdene som enga-

PANELDEBATT: Politikerne Kari Elisabeth Kaski (SV), Marit Arnstad (Sp), Torhild Aabergsbotten (H) og Ola Elvestuen (V) blir utsatt for utspørring fra både høyre (Heidi Finstad, Treindustrien) og venstre (Erik Lahnstein, Skogeierforbundet).

sjerte dem mest. Tre økter med fire parallelle sesjoner ble gjennomført, før konferansen ble avsluttet med ny fellessesjon på dag to. Da var temaet Ny grønn industri – hvordan reise kapital. Og til tross for et allsidig program med svært aktuelle faglige og politiske temaer, uttalte flere at det er pausene som er viktigst på Skog og Tre. For der treffes folk fra hele næringa, man ser

MIDDAG: Med vin i glasset og god mat i magen går praten lett over bordene. Bare avbrutt av taler og underholdning.

igjen tidligere klassekamerater og kolleger, man får mulighet til å diskutere med forskere og byråkrater og man knytter nye kontakter.

I så måte er også middagen temmelig viktig. I år ble praten over bordene avbrutt av at styreleder i Skogeierforbundet, Olav Veum, takket Johan C. Løken for hans innsats for skog- og klimasaken, av utdeling av Eidsvold Værks Skogpris (se sak under) og underholdning av en standupkomiker.

Arrangørene av Skog og Tre med Skogeierforbundet og Skogselskapet i spissen kan si seg godt fornøyd med årets konferanse, og deltakerne får trøste seg med at det bare er et år til neste gang.

Eidsvold Værks Skogpris 2016 til Arnt Astrup

Ivar Ekanger fra Landbruksdepartementet og Trygve Enger i Det norske Skogselskap delte ut Eidsvold Værks Skogpris under middagen på Skog og Tre-konferansen.

TEKST OG FOTO: **ASTRI KLØVSTAD**

Priskomiteens leder Ivar Ekanger gjengav kun noen få av de utallige tillitsverv Arnt Astrup har påtatt seg i det norske skogbruket fra tidlig på 1960-tallet og fram til i dag.

- Styremedlem og leder i Haldensvassdragets tømmermåling styremedlem og AU-medlem i Skogbrukets Arbeidsgiverforening

SATT PRIS PÅ: Arnt Astrup gratuleres av Ivar Ekanger og Trygve Enger. Prisen består av en nål, en diplom og et pengebeløp på kr 10.000,-.

- Styremedlem i Skogbrukets og skogindustriens forskningsråd, SFFR
- Formann i bedriftsforsamlingen i Saugbrugs
- Styremedlem NJFF Østfold
- Styreleder i Skogforsk
- Nestleder i styret i Det norske skogselskap
- Nestleder i styret i Det norske skogfrøverk
- Styreleder i S-50 (nå NORSKOG)

Ekanger understreket at samtidig som en slik liste av tillitsverv vitner om en person som har stukket seg fram i norsk skogbruk uten å være en person som stikker seg fram.

Komiteens valg var også begrunnet i at selv om Arnt Astrup for lengst har passert ordinær pensjonsalder er han fortsatt i fullt arbeid, nå som skogbestyrer for datertens skogeiendom.

Nytt fra fylkesskogselskapene

Nedenfor følger et utvalg av aktivitetene fra vårt langstrakte land. Stoffet er enten hentet fra fylkesskogsselskapenes nettsider eller rapportert inn direkte. Fylkesskogselskapene oppfordres til å komme med innspill til senere numre.

AGDER:

Omvisning på Reiersøl Planteskole

Reiersøl Planteskole og Skogselskapet i Agder hadde i juni en åpen kveld med omvisning i produksjonen. Over 50 personer møtte frem. De fikk se produksjon av skogplanter, produksjon av ulike lauvtreplanter, sedum-matter, hekkplanter osv. Tror de fleste fikk seg en stor overraskelse da de så den varierte produksjonen som Reiersøl kunne by på. May Heggstad, som er daglig leder der, kunne fortelle om stor interesse i markedet for hele varespekteret.

Det var også instruksjon i skogplanting bl.a. med fokus på snutebillen. Og de fremmøtte koste seg lenge ut over kveld med varme vafler, kaffe og trivelig prat.

AGDER: De framføtte på omvisningen fikk se at Reiersøl Planteskole har mer enn granplanter.

Årsmøte med foredrag og uttalelse

I forbindelse med årsmøtet i Skogselskapet i Agder holdt Torill Folkestad, som jobber hos Vest-Agder Fylkekommune et engasjerende foredrag om «Naturens betydning for folkehelsen – eksempler knyttet til friluftsliv».

Samfunnet er i endring, ikke alt til det bedre. Vi må nok komme oss opp og ut!

Et sammendrag av foredraget kan du lese på nettsida til Skogselskapet i Agder.

Årsmøtet utformet også en resolusjon til kommunepolitikkerne, fylkespolitikkerne og stortingsrepresentantene i begge Agder-fylkene hvor det bes om at den offentlige veiledningstjenesten i skogbruket styrkes. Denne uttalelsen kan også leses på nettsida til Skogselskapet.

BUSKERUD:

Nye skogeiere i Buskerud har blitt kurset

Over 40 nye skogeiere i Buskerud, og enkelte fra Vestfold, har vært på «Ny skogeier-kurs» med Skogselskapet i Buskerud.

Skogselskapet i Buskerud arrangerte to kurshelger for nye skogeiere i april. Her fikk deltakerne en innføring i skogbruket.

Kurset startet på fredag kveld med «SkauRocker», Dagfinn Kolberg, som stemningssetter. Et skau show utover det vanlige med filmsnutter, bilder og intimkonsert. Helt topp!

På lørdag var det skogbruk med stor S på programmet, da ble det gitt en grundig innføring i viltforvaltning, planting av skog, ungskogpleie med mere. Hva kan jeg faktisk tjene på utleie av jak? Når og hva bør jeg plante? Hvordan går ungskogpleie og økonomi i hop?

BUSKERUD: Foryngelse av ny skog var del av kurset for nye skogeiere.

BUSKERUD: Nye skogeiere på skolebenken.

Deretter bar det ut for å se på forvaltning av skog ute i felten, deltakerne fikk være med på planting, se på ulike plantefeltet og diskutere hva og hvordan ting burde gjøres for å sitte igjen med best mulig tømmer og mest mulig kroner om noen år.

Vi besøkte også Numedalssaga/Soknabruket, noe som ga en god forståelse for hvor det blir av tømmeret etter at det forlater skogeierens velteplass.

På tampen av lørdagens utedel ble et hogstfelt besøkt, der de som ønsket fikk lov til å være med noen minutter i en hogstmaskin i drift. Et skogkurs uten skaukaffe er et dårlig kurs, så en god pause på stubben med en kopp fra svartkjelen ble prioritert. Viktig å lære seg å sitte på en stubbe og nyte en kopp kaffe i skogen og tenke over det man ser utover i sin egen skog.

De nye skogeierne fikk en god leksjon om tips og triks vedrørende økonomi og skogbruksplanen på søndagen av proffe skogregnskapsførere. Det er ingen tvil om at kunnskap om økonomi, skogbruksplan og skogskjøtsel er vesentlige emner og nøkkelen til suksess når man

skal forvalte sin egen skogeierdom på en fornuftig og langsiktige måte.

Skogselskapet i Buskerud har i etterkant kun mottatt positive tilbakemeldinger, kursdeltakerne har takket for bra kurs med godt innhold og opplegg.

Det er naturligvis veldig hyggelig med slike tilbakemeldinger. Viktigst av alt er at vi nå har fått satt i gang noen tankeprosesser hos de nye skogeierne, slik at de kan bli aktive skogeiere.

Vi ønsker å takke våre samarbeidspartnere for vel gjennomført opplegg.

OPPLAND:

Årsmøte i Skogselskapet i Oppland

Skogselskapet i Oppland hadde sitt årsmøte i skogplanteskolen på Biri 21. juni. Arrangementet startet med en presentasjon av Skogplanter Øst-Norge, der Skogselskapet i Oppland er største eier. Daglig leder i planteskolen Arne Smedstuen og daglig leder i Skogselskapet Ola Dæhlen orienterte om nye produksjonsmetoder for skogplanter som er iverksatt, vaksbehandling for snutebillebeskyttelse og et nytt prosjekt for foredling av skogfrø i samarbeid med Skogfrøverket. Det ble også orientert om planene for økt produksjon i planteskolen.

I det formelle årsmøtet hadde styreleder i Skogselskapet i Oppland Erik Eid Hohle en orientering om skog og klima, der ha understreket at energi og råvarer fra skog må komme i stedet for fossile råstoffer og ikke i tillegg til. Årsmøteforhandlingene løp ellers smertefritt. Det er god aktivitet og god økonomi i Skogselskapet. Valgene ble gjennomført i henhold til valgkomiteens innstilling, der samtlige styremedlemmer som var på valg hadde takket ja til gjenvalg. Til sist ble det overrakt blomster til avtroppende leder i valgkomiteen, Per Almqvist.

OPPLAND: Fagforedrag og årsmøte i planteskolens lokaler

Etiopias klima-, miljø- og skogminister på besøk

17. juni hadde vi gleden av å ha Minister of Environment, Forests and Climate Change Ethiopia Dr Shiferaw Teklemariam på besøk i planteskolen på Biri. Han besøkte oss i forbindelse med at vi i Skogselskapet sammen med NFG (Norwegian Forestry Group) har søkt om og skal etablere et nytt skogprosjekt i Etiopia. Prosjektet skal etableres i det området der Ola Gram Dæhlen har jobbet med skogplanteskoler og vegetativ formering i nesten 10 år, nord i Etiopia i Amhara regionen.

Dr Teklemariam og hans følge ble vist rundt i planteskolen og fikk høre om Skogselskapet og dets 116 år gamle historie, planteskoledrift og norsk frøforsyning basert på testet materiale. Dæhlen regner med å se ministeren igjen til vinteren når prosjektet har fått sin godkjenning.

OPPLAND: Ola Gram Dæhlen passet på å få en selfie med Dr. Shiferaw Teklemariam. Og etter bakgrunnen i bildet å dømme, var det god stemning og humør i det etiopiske teamet.

Skoleskogdag på Hadeland

10. juni ble det arrangert skoleskogdag for 9. klassinger fra Søndre Land. Dagen hadde hovedvekt på skogens rolle i klimasammenheng. Vi hadde også med oss en elev fra Valle landbruksskole som snakket om skog og landbruksutdanningen som et ledd i arbeidet med rekruttering og «Velg skog»-prosjektet.

OPPLAND: Skoleelever fra Søndre Land i fri utfoldelse.

ROGALAND:

Skoleskogdager i Njåskogen

Skoleskogdager i Njåskogen - vårens vakreste eventyr! Skogselskapet i Rogaland og Jærmuseet inviterer hvert år elever fra 5. til 7. trinn i området rundt Bryne til skoleskogdager i Njåskogen. Denne våren var rundt 200 elever med på opplegget.

Njåskogen er en av Jæren skoglag sine eiendommer og et av de viktigste tur- og friluftsområdene i regionen. Nytt fra i år er «Midgardsormen», en bro konstruert i tre som binder turområdene på begge sider av Frøilandsvannet sammen og gjør denne flotte skogen enda mer tilgjengelig.

Skoleskogdagene i april er blitt en tradisjon og et meget populært tiltak for skolene i området. Elevene får høre om hvordan skogen i sin tid ble etablert, skogskjøtsel og dyreliv før praktiske oppgaver står på programmet. Klassene deles i to der den ene gruppa planter ny skog mens den andre får svingt øksa og produserer ved som senere blir donert til godt voksne vedfyringsentusiaster som ikke lenger klarer vedhogsten selv.

ROGALAND: Trebrua Midgardsormen som binder turområdene på begge sider av Frøilandsvannet sammen.

ROGALAND: Bildet viser utviklingen av tidligere skoleklasser sin planteinnsats i Njåskogen.

Elevene får en ny forståelse for Jærens skoghistorikk og nødvendigheten av aktiv skjøtsel. I tillegg tror vi at det gir en følelse av eierskap å kunne følge med på utviklingen av «sin egen» skog i årene som kommer.

Årets relativt lave deltakerantall skyldes at de aller fleste skoleklassene i sykkelavstand fra Njåskogen nå har vært med på dette opplegget, hvilket betyr at mer eller mindre hele årskull fra området kjenner og føler eierskap til Njåskogen. Vi takker Jæren Skoglag og Jærmuseet for godt samarbeid!

Eiendomshandel i Gjesdal

Skogselskapet i Rogaland har stor glede av eiendommen Axel Heibergs plantefelt på Auestad i Gjesdal der det ble plantet en rekke ulike treslag på snaumark i 1932 til 1934. Da vi fikk nyss om at to av naboene planla et makeskifte fant vi en løsning som var til det beste for alle tre parter.

En av våre eiendommer ligger på Auestad i Gjesdal kommune. På denne er det forsøksflater som NIBIO følger opp og som gir svært interessante data. Den stående skogen er drøyt 90 år gammel og enkelte av treslagene viser svært utholdende og god vekst. Gjennomsnittshøyde på 32 meter og 3,4 m³ løpende tilvekst er ikke dårlig for skog plantet på forholdsvis skrinmark. Vi slutfører i disse dager handelen der vi avser rundt 90 daa til en nabo som ønsker å utvide sine beiter og tilegner oss rundt 290 daa ny eiendom som tilstøter vår på motsatt side. Denne løsningen gir det beste resultatet for alle parter og er i tråd med NIBIO sine ønsker for videre forskning på eiendommen.

På vår nye eiendom finnes det flott osp og eikeskog, men også store areal med snaumark og områder som er gjengrodd med kratt av dunbjørk. Dette arealet egner seg glimrende til planting av klimaskog i regi av Fylkesmannen. Etter befaringslandet vi på at rundt 100 daa falt inn under kriteriene for klimaskogplanting. Her vil det bli plantet norsk gran våren 2017. Noe areal skal ryddes for kratt, noe skal plantes under skjerm og noe er snaut og kan enkelt tilplantes. Vi kommer også på eget initiativ til å plante noe svartor i områder med frisk fuktighet og etter beste evne søke om å få plantet sitkagran på en hogstflate som ligger brakk. Sammen med noe myr, noen områder med lyng og en del berg i dagen, håper og tror vi dette vil skape en fin mosaikk av treslag og naturtyper som gir betydelig merbinding av karbon fra atmosfæren og skaper et sammensatt landskapsbilde med rikt biologisk mangfold.

Skogdag på Vitengarden

24. april gikk årets skogdag på Jærmuseet Vitengarden av stabelen. Skogselskapet stilte med fellejon, vedkløyving og skogsti med quiz. Skogstien ledet de besøkende gjennom den lille skogen og bort til leirstedet der 4H også holdt til og laget mat på bål.

Ved Vitengarden ligger det et område med trær, akkurat stort nok til at det er å regne som en skog på det ellers treløse jærlandskapet. Vi ledet de besøkende ned fra museet med egenprodusert skogsti med spørsmål om aktuelle treslag og dyrearter for området. Nede ved leirplassen foregikk det vedkløyving og presisjonsfelling med fellejon. Trebor og høydemåler var også med, men disse var det ikke tid til å få tatt i bruk. Mens Knut fra Jærmuseet styrte vedkløyvingen med stø hånd hadde undertegnede sin fulle hyre med å blåse opp ballonger og løfte fellejon i posisjon. Det var kø av barn som ville prøve seg fra start til slutt, og på de tre timene arrangementet varte gikk det med 400 ballonger. Neste gang vi skal ha tilsvarende opplegg kommer vi nok til å spandere på oss et litt mer takknemlig merke enn First Price.

Vitengarden er et fantastisk flott opplevelsessenter med vekt på trebruk, fornybar energi og bærekraftig høsting. Vi er veldig glade for det gode samarbeidet med Jærmuseet og gleder oss til fortsettelsen av dette!

ROGALAND: Barna på skogdagen på Vitengården var ivrige til å prøve presisjonsfelling med fellejon.

Skogselskapet i Rogaland medvirker i tysk TV-dokumentar

I over to uker har et tysk filmteam bestående av en journalist, en kameramann og en lydmann reist rundt i Norge og samlet inn stoff om norsk skogbruk. Et av temaene de tar opp er klimaskog og i den forbindelse dukket teamet opp i Rogaland for å filme litt rundt klimaskogpiloten til Fylkesmannen. Skogselskapet i Rogaland stilte villig opp for å la teamet filme på eiendommen sin i Bjerkreim som det skal komme klimaskog på. Daglig leder Erik Faye-Schjøll snakket varmt om klimaskogprosjektet og viste stort engasjement rundt klimasaken. I tillegg intervjuet de Ingeborg Anker-Rasch som leder klimaskogpiloten i Rogaland og de filmet planlegging av planting der de involverte gikk rundt med kart og pekte på forskjellige ting i terrenget under instruksene «act natural» fra kameramannen.

I tillegg til turen til Rogaland har teamet fulgt Merete Larsmon fra Kvinner i Skogbruket på jobb som fylkeskogmester og på styremøte med Kvinner i Skogbruket. Journalist Friederike Schumbloom ville lage en dokumentar som ikke viste fram turisttemaene som er typisk for et slikt program, men heller noe fra næringslivet og ble straks fascinert da hun hørte om skogbrukets rolle i det grønne skiftet.

Resultatet ventes om cirka et år og Skogselskapet i Rogaland venter i spenning i mellomtiden.

ROGALAND: Da et filmteam fra det tyske TV-selskapet Arte reiste rundt i landet for å lage dokumentar om skogbruket, stilte Skogselskapet i Rogaland villig opp.

TRØNDELAG:

Skoleskogdag i Osen

Skoleskogdagen for ungdomskolelevne i Osen begynner å nærme seg tradisjon. Årets arrangement var det 6. i rekka.

Leder i Osen Skogeierlag, Morten Agnar Osen, er initiativtaker til dette trivelige arrangementet. Han har i flere år invitert Skogselskapet med på sin skogdag for 9. trinn i Osen kommune. Elevene har forresten møtt

TRØNDELAG: Fuglekassesnekring var en del av skoleskogdagen i Osen.

Morten Osen tidligere. Da var de 3. klassinger og plantet skog.

På årets skoleskogdag demonstrerte Osen hogst med motorsag, samt verneutstyr og teknikk som trengs for å ivareta helse, miljø og sikkerhet. Elevene fikk innblikk i gammel teknologi til dagens driftsmetoder.

Kretsløp, klima, skog og «det grønne skiftet» var et selvfølgelig tema, det samme var utdanning.

På slike dager bør en også prøve noe i praksis. Det ble målt trehøyder og alder med høydemåler og tilvekstbor. Dagen ble avsluttet med «boksen går», og snekring av fuglekasser.

Full trøkk på skoleskogdager for ungdom i Trøndelag

Det er hektiske dager før skoleavslutning. Skoleskogdager for ungdomskolene har vært spesielt populært. Over 1000 trønderske ungdommer har i løpet av et par tettepakke uker fått innblikk i skog, skogbruk, trebruk, friluftsliv, vilt og fisk mm.

En allsidig skoleskogdag er ressurskrevende. For å

TRØNDELAG: Det er stor interesse for skoleskogdagene som Skogselskapet og samarbeidende organisasjoner og etater tilbyr ungdomsskolene.

stable sammen nok mannskap og et variert program, samarbeider kommune, skogeierlag og skogselskapet. Nytt i år var at Trondheim kommune ved Miljøenheten, Grønn Barneby og LENSA initierte og organiserte tre arrangement. Tilbudet til trondheimskolene var i utgangspunktet kun to skoleskogdager. Arrangementene ble fullbooket samme dag som invitasjonen ble sendt ut. Her var det om å være først til mølla. I etterkant ble det rigget et ekstraarrangement for interesserte skoler med relevante valgfag. Kort sagt – interessen er stor.

Skogdag på Sandholtan

Avslutningen på skogbruksplanprosjektet i Melhus ble markert med skogdag en lørdag i juni. Skogeierfamilier med smått og stort deltok faglig, sosialt og med solid dugnadsånd.

Skogdagen var et samarbeid mellom skogeierlaga, kommunen og Skogselskapet. Her ble det lagt vekt på både forvaltning av skog og sosialt samvær. Det var spikking av knagger, hesteskokasting, natursti og buskspill på vollen. Det dukket opp 1 trekkspill, flere trekkspillere og ei fele. Noen prøvde også fiskelykken i Sandholtvatnet.

Kåre Sunnset fra Hølonde skogeierlag åpnet skogdagen og informerte om at Melhus var størst på hogst i Sør-Trøndelag i 2015. Skogeierne i Melhus hadde også vært de mest skogaktive i andelslaget Allskog samme år. Ole John Sæther, skogansvarlig i kommunen, presenterte utviklingen av skogen i Melhus ved hjelp av nøye tilmålte stokker. Stående volum har økt fra 2,1 millioner

kubikkmeter til 2,9 millioner kubikkmeter i perioden 1995 til 2014. Tilveksten har økt fra 66.000 kubikkmeter til drøye 92.000 kubikkmeter. I samme periode er det hogd ca 600.000 kubikkmeter.

Skogselskapet stilte eiendommen Sandholtan til disposisjon for dagen. Skogutvikling og skoghistorie for eiendommen ble derfor presentert – et vidt spenn fra middelalder til fremtidsutsikter.

Skogbefaringa tok for seg skog og skogtiltak på ulike utviklingstrinn. Instruktør i Aktivt Skogbruk og LENSA-pådriver Morten Lien ledet dette. Han har tidligere holdt skogbruksplankurs for 125 skogeiere i kommunen. Kurset ble utviklet i samarbeid mellom kommune, instruktør og Skogkurs. Et opplegg som viste seg å være såvidt bra at tilsvarende skal gjennomføres i andre kommuner med nye skogbruksplaner.

Det ble lagt ned solid innsats for å få til denne skogdagen, og skogeierne i Melhus fortjente dette. Det var mange som bidro, og Gunnhild Gylland fra skogeierlaga koordinerte det hele. Skogselskapets mannskap starta dagen svært tidlig, og satte i gang med helgrilling av rådyr. I tillegg til rådyr, ble det servert pølser og burgere fra grillen og kaffe fra svartkjel med skuffkak. Det ble også et gjensyn med et par mellomtrinns elever fra vårens skoleskogdager. En av disse hadde blitt såpass fenga av skog, at han nå hadde begynt å sette seg inn i skogbruksplanen for familiens eiendom.

TRØNDELAG: Skogsarbeider og skogeier Sturla Estenstad demonstrerte planting. Den yngste garde fikk prøve det i praksis.

Nye ansatte i fylkene

HEDMARK:

Knut Arne Gjems (35) blir ny daglig leder i Skogselskapet i Hedmark fra 1. september. Han tar over stillingen etter Håvard Dufseth. Gjems kjenner Skogselskapet godt fra før.

Han var styreleder i Skogselskapet i Hedmark fra 2008 til 2012 og startet opp VelgSkog-prosjektet.

Gjems er skog- og utmarksutdannet fra HIHM Evenstad og har også studert pedagogikk og markedsføring. Han har jobbet som selvstendig næringsdrivende med ulike oppdragsgivere blant annet Nordisk Film og TV, LMD, Solør VGS avd. Sønsterud og utviklet eget hyttefelt. Han er styreleder i NJFF Hedmark og styremedlem i NJFF.

Knut Arne Gjems sier han ser fram til å utvikle Skogselskapet i Hedmark videre, siden han har et hjerte for skogen og organisasjonen.

AGDER:

Fra 8. august er det Christian Espegren (39) som vil fungere som daglig leder og informasjonskonsulent i Skogselskapet i Agder.

Nåværende daglig leder, Solveig K. Gonsholt, går ut i et års permisjon fra august. Hun ønsker å tilbringe tid sammen med familien, som for tiden er i Finnmark.

Christian Espegren er kjent for mange fra før. Han har frem til nå jobbet som lærer på KVS Lyngdal, mye innenfor naturbruksutdanning og utmarksforvaltning. Han er derfor veldig godt kjent på eiendommen Epledal i Lyngdal. Han har i tillegg til pedagogisk utdanning, høgere utdanning innen utmarksforvaltning fra Evenstad. Christian bor med familien på familiegården i Birkenes kommune og har interesser som friluftsliv - spesielt jakt og fiske, gårdsdrift og ungdomsarbeid.

Vi ønsker de nytilsatte velkommen til Skogselskapet og lykke til med oppgavene!

Utmerkelser i fylkene

AGDER:

Per Birkeland har fått Skogselskapets diplom

Per Birkeland vokste opp på Konsmo i Vest Agder, og var fra guttedager aktivt med i sagbruksdriften på Nord Audnedal Bruk. Etter Trelastskolen flyttet han nordover til Hemnes Bruk i Nordland, senere til Vinje Sag i Telemark og tilslutt ble det Marnar Bruk og Byglandsfjord Sag.

Han er fortsatt aktiv med i ledelsen av Byglandsfjord Sag i Setesdalen og den nye impregneringsfabrikken i Marnardal. Bedriften der er stor på Royal-impregnering.

Per Birkeland er en nøkkelperson for skogbruket vest i Aust Agder og i mye av Vest Agder.

AGDER: Styreleder Kåre Haugaas overrekker Per Birkeland Skogselskapets diplom.

IVRIG: Ordfører Marianne Borgen lot seg engasjere av Skogselskapets plankehyttebygging.

GOD STEMNING: Blide arrangører med et knippe av de begeistrede deltakerene. F.V. Trond Lohre (DnS), i hvit genser Marianne Borgen (ordfører i Oslo), blå t-skjorte Trygve Enger (DnS) og Tom Fremstad (OOF)

Flerkulturell friluftsfest på Sognsvann

I anledning Oslo og Omland Friluftsråd (OOF) sitt 80 års jubileum ble alle voksenopplærings- og mottaksklasser i Oslo invitert til en fantastisk friluftsfest på Sognsvann, den 16. juni. Over 1.300 deltok på denne friluftsfesten!

TEKST: OOF/DNS FOTO: STEINAR SAGHAUG OG TROND LOHRE

De senere årene har OOF hatt stort fokus på å inkludere innvandrerbefolkningen i friluftslivet. Friluftsliv gir positive opplevelser, helse og læring i norsk språk og samfunn. På OOFs jubileumsarrangement ble oppmerksomheten rettet mot Marka som inkluderingsarena ved å lage en friluftsfest for alle elever i norskopplærings- og introduksjonsprogram, i hovedsak mottaksklasser og voksenopplæringsklasser.

Natur- og friluftorganisasjonene organiserte aktiviteter som deltagerne kunne prøve, lære, mestre, utfordres i og samarbeide om. Sammen fikk vi vist fram de mange mulighetene for friluftsliv med et stort mangfold av aktiviteter og inspirere til inkludering og deltagelse i friluftslivet gjennom positive og sosiale opplevelser.

Med på laget var det mange engasjerte natur- og friluftorganisasjoner, som bidro med spennende aktiviteter til inspirasjon og en minneverdig opplevelse. Her deltok friluftsfolk fra blant annet Friluftsliv i gamle Oslo (FRIGO), Oslofjorden Friluftsråd (OF), Oslo Våtmarkssenter, DNT Oslo og Omegn, Norsk organisasjon for terrengsykling (NOTS), Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF), Framfylkingen, Skiforeningen, Oslo og omland sopp og nyttevekstforening og Bymiljøetaten Oslo kommune.

I tillegg til OOF naturligvis og Skogselskapet som stilte med bla. plankehyttebygging, kaplabygging og informasjon om skogens mangesidige betydning og arena for friluftsliv.

NYE VENNER: Skogselskapet deltok på konferansen. Her ser vi Trygve Enger i samtale med flere av de nye kontaktene som ble etablert.

Konferanse; Flerkulturelt friluftsliv

Norsk Friluftsliv inviterte til konferansen «Nettverksbygging og flerkulturelt friluftsliv 2016» den 12. mai i Oslo.

TEKST: [NORSK FRILUFTSLIV/DNS](#) FOTO: [NORSK FRILUFTSLIV, STEINAR SAGHAUG](#)

Her møttes de norske friluftslivsorganisasjonene og innvandrersorganisasjonene for å få lære om nye turtradisjoner, smake på turmat fra hele verden og øke flerkulturell bruk av naturen.

– Naturen kan bli en av Norges største inkluderingsarenaer, sier Lasse Heimdal, generalsekretær i Norsk Friluftsliv.

Over 200 påmeldte fra 100 organisasjoner møttes på Sentralen i Oslo for å dele erfaringer og ideer til hvordan vi sammen kan få flere ut i naturen.

VIKTIG INKLUDERINGSBIDRAG

Mange innvandrere opplever at det er lettere å bli kjent med nordmenn ute i naturen. Dermed blir de også bedre

kjent med den norske kulturen og det norske språket. Norsk Friluftsliv tror derfor at friluftslivet kan bli Norges største inkluderingsarena. På konferansen møttes friluftslivsorganisasjonene og de flerkulturelle miljøene i Norge for å utveksle erfaringer og ideer.

– Naturen er et unikt virkemiddel til å skape et mer flerkulturelt friluftsliv. Det gir helse, fellesskap, kulturinnsikt og nye relasjoner. 2,5 millioner nordmenn sier i en ny undersøkelse at de kan tenke seg å ta med seg en person med innvandrerbakgrunn på tur i naturen, hvis en organisasjon legger til rette. Friluftslivets år er over, men Norsk Friluftsliv fortsetter sitt viktige arbeid med å fremme friluftsliv for alle. I 2016 er ett av de store satsingsområdene flerkulturelt friluftsliv. Det er bakgrunnen for at vi ønsket å arrangere en møteplass mellom

friluftslivsorganisasjoner, innvandrersorganisasjoner og andre som er interessert i et flerkulturelt friluftsliv, sier Lasse Heimdal, generalsekretær i Norsk Friluftsliv.

NORDMENN ØNSKER Å BIDRA

6 av 10 nordmenn sier i en landsdekkende undersøkelse at de kan tenke seg å ta med seg en person med innvandrerbakgrunn på tur i naturen, hvis en organisasjon legger til rette (Ipsos januar 2016).

- Det er et viktig signal fra det norske folk. Vi ser derfor på muligheter for hvordan organisasjonene sammen kan gjøre dette og lager en møteplass for friluftslivsorganisasjoner, innvandrersorganisasjoner og andre som er interessert i et flerkulturelt friluftsliv, sier Lasse Heimdal.

- Målet med konferansen var å lage en møteplass hvor innvandrersorganisasjonene, friluftslivsorganisasjonene og andre interesserte knytter nettverk og blir kjent med hverandre. Gjensidig erfaringsutveksling og idemyldring skal legge grunnlaget for samarbeidsprosjekter med støtte fra det offentlige og private. Bare i år har regjeringen satt av betydelige summer til aktivitetsprosjekter. Vi er opptatt av at det blir fremmet flest mulig gode prosjektsøknader, gjerne basert på samarbeid mellom ulike organisasjoner, sier Heimdal.

FOREDRAG: Hawva fra DNT Drammen fortalte om sine erfaringer med flerkulturelle i norsk natur

Skogselskapet deltok på konferansen og har tatt med verdifulle erfaringer og nye kontakter inn i vårt videre arbeid og da særlig rettet mot barn og unge gjennom våre skoleskogdager.

Nasjonal konferanse for friluftsliv

9 av 10 nordmenn driver med friluftsliv. Friluftsliv er dermed viktig for svært mange. Konferansen samlet «gullrekka» av de som arbeider med å tilrettelegge for og gjennomføre tiltak for friluftslivet i Norge.

TEKST: FRILUFTSRÅDENES LANDSFORBUND/DNS

6. - 8. juni 2016 ble det arrangert en stor Landskonferanse om Friluftsliv i Stavanger med 300 deltakere. Hovedtema var friluftsliv i nærmiljøet og den nye stortingsmeldingen ble presentert.

I Meld. St. 18 (2015-2016) «Friluftsliv - Natur som kilde til helse og livskvalitet» legges det i stor grad opp til å videreføre norske friluftslivstradisjoner, med vekt på det enkle, miljøvennlige og ikke-motoriserte norske friluftslivet, samtidig som det åpnes for et større mangfold av friluftslivsaktiviteter. Dette er et interessant

tema som det finnes mange perspektiver på. En hel del av disse ble berørt på konferansen og Skogselskapet var tilstede og har tatt med seg innspill og erfaringer til vårt videre arbeid omkring dette.

Konferansen var arrangert av Miljødirektoratet, Norsk Friluftsliv, «Bad, Park og Idrett», Friluftsrådenes Landsforbund i samarbeid med Rogaland fylkeskommune og Ryfylke Friluftsråd. Du kan lese mer fra konferansen på <http://www.friluftsrad.no/>

Norsk Friluftsliv, partnernetverk

Det norske Skogselskap har søkt om medlemskap i Norsk friluftsliv og er opptatt som partner i det nyetablerte partnernetverket i organisasjonen.

TEKST: TROND LOHRE

Administrerende direktør i DnS, Trygve Enger, var invitert med som observatør på årets årsmøte i Norsk Friluftsliv den 12. mai og kunne der konstatere at Skogselskapet i denne runden ble opptatt som partner i det nyetablerte partnernetverket i organisasjonen.

Enger oppfatter dette som et viktig og godt første-skritt i en prosess inn som fullverdig medlem i neste fase. Skogselskapet arbeider med å gi spesielt barn og unge gode og positive friluftsopplevelser og kunnskap ute i skog og natur. Spesielt gjennom vår store skole-skogsatsing når vi ut til alle, ikke bare de som allerede er organisert, men også de som potensielt kan bli nye friluftslivsbrukere fremover. Videre har vi et stort nettverk og god kontakt med grunneierorganisasjonene. Dialogen med disse er avgjørende for et vellykket samarbeid og en eventuelt økt satsing fremover. De siste årenes gode erfaringer knyttet til et tettere samarbeid mellom friluftslvsorganisasjonene og Skogselskapet

er veldig gledelige – og vi er overbevist om at vi får til langt mere sammen enn hver for oss, sier Enger.

Norsk Friluftsliv er en fellesorganisasjon for 16 norske frivillige friluftslvsorganisasjoner, med over 940 000 medlemskap og flere enn 5000 lag og foreninger. Organisasjonene har individuelle medlemskap og er åpne for alle. De er landsomfattende eller har mer enn 10 000 medlemmer.

NORSK FRILUFTSLIV ARBEIDER FOR

- et allsidig, enkelt og naturvennlig friluftsliv i tråd med norsk friluftslivstradisjon, som gjennom tradisjonelle og nye aktivitetsformer fremmer friluftsliv for alle.
- å fremme saker av felles interesse for organisasjonene overfor myndighetene og andre aktuelle målgrupper.
- helse, trivsel og økt forståelse for naturens egenverd gjennom naturopplevelser.
- å fremme allemannsretten og allmennhetens tilgang til og bruk av naturen.

Buskerud og Telemark danner felles selskap for planteproduksjon

– Vi tar sikte på å danne et felles driftsselskap med ambisjon om en samlet årsproduksjon på 10 millioner planter, sier Sverre Siljan, styreleder i Telemark Skogselskap og Telemark Skogplanter as.

TEKST: JOHS. BJØRNDAL

Og etter at skogselskapene i Buskerud og Telemark har avholdt årsmøter og Telemark Skogplanter as har avholdt ekstraordinær generalforsamling, synes det nå klart for dannelsen av et slikt felles driftsselskap for planteproduksjonen i Hokksund og på Gvarv. – Vi tar sikte på et selskap med 50/50 eierskap. Navnet er ikke bestemt, men Skogplanter Sør-Øst har vært nevnt som et forslag, sier Siljan.

Daglig leder i Buskerud Skogselskap, Lars Kihle, forteller at på deres årsmøte 31. mai var det bare en stemme imot et fellesskap med naboen i vest. Og på årsmøte i Telemark Skogselskap 15. juni framkom ingen innvendinger. Saken skulle dermed være godt forankret og styrene har nå alle fullmakter til å gå videre med prosessen. – Vi tar sikte på at det nye selskapet skal være operativt fra årsskiftet, sier Siljan.

FOLKSOMT: Brannvesenet ved Oslo Brann og redning stilte opp med et stort antall biler, utstyr og mannskap.

LUFTIG: Stigebil med kurv er imponerende og ikke for personer med høydeskrekk.

Skogbrann dagen 2016

Årets Skogbrann dag ble holdt 22. mai ved Sognsvann i Oslo. Temaet for dagen var skogbrannforebygging, og arrangementet var lagt opp som en aktivitetsdag for barnefamilier.

TEKST: SKOGBRAND/DNS, FOTO: TRYGVE ENGER OG KNUT WERNER LINDEBERG ALSÉN

Det flotte været tidligere i vår skapte stor skogbrannfare flere steder i Sør-Norge, og gjorde temaet høyaktuelt, selv om været denne dagen ikke akkurat ga assosiasjoner til brannfare.

På morgenen rigget vi stander i lett yr og lavt skydekke. Likevel trosset nærmere 8000 småbarnsfamilier ruskeværet og møtte opp til plankehyttebygging, natursti, ansiktsmaling og mange andre aktiviteter. Barn ble utnevnt til skogens brannvoktere, fikk prøve brannslukking og mye spennende utstyr fra Oslo brann- og redningsetat og Sivilforsvaret. Tåken var så lav at den store attraksjonen skogbrannhelikopteret dessverre ikke fikk tillatelse til å fly. Likevel har tilbakemeldingene fra besøkende vært meget positive.

I år fikk vi besøk av landbruks- og matminister Jon Georg Dale og statssekretær i Justisdepartementet Gjermund Hagesæter, begge var fornøyde med arrangementet og temaet. Skogbrann dagen er et bredt samarbeid mellom organisasjoner i skognæringen, beredskapsaktører og myndigheter. Skogbrand Forsikring

koordinerer prosjektet og Skogselskapet har vært en sentral samarbeidspart og praktisk tilrettelegger. Les mer om kampanjen på skogensbrannvoktere.no og besøk oss gjerne på Facebook.

ARRANGØRER: Sentrale aktører under skogbrann dagen. F.v.: bak, Per Asbjørn Flugstad (Skogbrand), Trygve Enger (DnS), Jon Georg Dale (Landbruksminister), Gjermund Hagesæter (statssekretær Justis- og beredskapsdep.), Erik Lahnstein (NSF) og Anne Rygh Pedersen (DSB). Foran F.V. Lars Grimsgård (OBR) og Jon Berntsen (Sivilforsvaret)

POPULÆRT: Plankehyttebygging engasjerte som vanlig mange.

Over 2.200 barn på Skog og Vann

Skoleopplegget «Skog og Vann» på Norsk Skogmuseum i Elverum er Norges største friluftslivsarrangement for grunnskolen med et mylder av aktiviteter og god plass til alle.

TEKST OG FOTO: TROND LOHRE

Arrangementet i 2016 var det 20. i rekken og det ble gjennomført over 6 dager, 7.-10. juni og 13.-14. juni. Den første dagen var forbeholdt barnehagebarn og de øvrige dagene var det de over 2 000 skoleelever fra 3. trinn og oppover som utforsket de ulike aktivitetene.

Det er Norsk Skogmuseum og Det norske Skogselskap som arrangerer Skog og Vann og sammen med en rekke organisasjoner ble det arrangert aktiviteter på det flotte uteområde rundt Skogmuseet og Prestøya ved Glommas breidd. Arrangementet støttes av Miljødirektoratet.

Blant de populære aktivitetene var kanopadling, plankehyttebygging, fluebinderverksted, fiskeaktiviteter ved fiskedammen, finn og fang småkryp i skog og vann, fuglekassesnekring, pil og bueskyting, seljefløytespiking, «jegerprøve», med mer.

Fokus rettes mot naturskole og uteskoleaktiviteter

hvor positivt friluftsliv, naturforståelse og tradisjonell utmarksbruk er viktige stikkord. Målet med Skog og Vann er å aktivisere elevene i uteskoleaktiviteter og synliggjøre mange organisasjoner som har friluftsliv på dagsorden.

De fleste aktivitetene var universelt utformet og gode veiledere sørget for god og motiverende inspirasjon og læring. Skogmuseets flotte utstillinger ble også besøkt av elevene. Skogselskapet var ansvarlig for plankehyttebygging, en svært populær aktivitet som engasjerte hundrevis av elever. Ulike oppgaver ble løst av elever med dedikerte ansvarsoppgaver som arkitekt, økonom, logistikk, ledelse, konstruksjon og snekring.

Fra Skogselskapet stilte medarbeidere fra Oppland, Hedmark og DnS. I tillegg stilte Skogkurs med dyktige medarbeidere og fagkompetanse.

Jubileum på Energigården

I 25 år har Erik Eid Hohle holdt det gående på gården Eidsalm på Brandbu hvor han har prøvd ut, demonstrert og holdt kurs i bruk av fornybare energikilder. Dette ble markert med et stort jubileumsarrangement 15. juni.

TEKST OG FOTO: ASTRID KLØVSTAD

JUBILEUMSLUNSJ: I nydelige omgivelser serverte Ola Gram Dæhlen og Trygve Enger lunsj til jubileets gjester og bidragsytere.

På programmet sto intimkonsert med Lars Lillo Stenberg, fagseminar, debatt og utstilling av fornybare teknologier. Det var innlegg blant annet av fredsprisvinner og tidligere leder av FNs klimapanel IPCC Rajendra Pachauri, Heinz Kopetz president World Bioenergy Association, Ola Elvestuen leder i Energi- og miljøkomiteen, direktør i CICERO Kristin Halvorsen og daglig leder miljøstiftelsen Zero Marius Holm.

Lunsjen besto av helgrillet elg, tilberedt og servert som jubileumsgave fra Skogselskapet.

GRATULASJON: Ola Gram Dæhlen gratulerte Erik Eid Hohle med dagen og takket for samarbeidet så langt på vegne av Skogselskapet i Oppland og resten av Skogselskapsfamilien.

Aktivitetskalender

Her er noen av stedene du treffer Skogselskapet i høst:

TID	ARRANGEMENT	STED
11.08.2016 - 14.08.2016	DE NORDISKE JAKT- OG FISKEDAGER	NORSK SKOGMUSEUM, ELVERUM
15.08.2016 - 20.08.2016	ARENDALSUKA	ARENDAL
27.08.2016	VERDENS KULESTE DAG	AKERSHUS FESTNING, OSLO
30.08.2016 - 31.08.2016	SKOLESKOGDAG OSLOSKOLENE	SOGNSVANN, OSLO
04.09.2016	FRILUFTLIVETS DAG	SOGNSVANN, OSLO
09.09.2016 - 11.09.2016	DYRSKUN	SELJORD
16.09.2016	HURDAGENE	NYE NEBBENES, EIDSVOLD

Ta kontakt med Det norske Skogselskap dersom du vil bidra på noen av aktivitetene, eller har egne arrangementer hvor det ønskes bistand. Se for øvrig kalender på www.skogselskapet.no for oppdatering og fylkesarrangementer med mer.

FORSKNING

i det grønne

MASSIVT LARVEANGREP PÅ DOVRE

Sommerfuglarten liten fjellbjørkemåler formerer seg nå i et enormt antall på Dovrefjell. Tommy Prestø, bestyrer ved den biologiske stasjonen på Dovre er fascinert og glad for det han ser rundt seg: – Dette er et tegn på at norsk natur er i godt lage. Lemensyklusene er tilbake og nå ser vi også at larvene går til angrep på fjellbjørkeskogen 10-11 år etter at det hendte forrige gang. Dette er akkurat slik syklusene skal være.

Fjellbjørka tåler å bli angrepet ett år og kanskje to. Men skjer det tre år på rad, kan mye av skogen i fjellet komme til å dø. Men heller ikke det bekymrer Prestø. – Dette er den naturlige måten fjellbjørkeskogen fornyer seg på. Det er fjellskogen sin parallell til at skogen i lavlandet brenner ned med et antall års mellomrom.

www.forskning.no

MER GAMMEL SKOG OG DØD VED

Nye tall fra Landsskogtakseringen viser en dobling eller mer i andelen gammel skog i perioden 1996-2012. Mengden død ved har økt med 45 prosent, fra 57 til 82,8 millioner kubikkmeter. Gammel skog utgjør ni prosent av den produktive skogen i Norge. Gammel skog er definert som den eldre delen av hogstklasse 5.

Økningen i gammel skog var ikke overraskende for forskerne. Overraskende var derimot den store andelen granskog av gammelskogen. – Vi hadde forventet at lauvskogen utgjorde mer, i og med at det hogges langt mindre lauvskog enn granskog. Forklaringen kan være at lauvskogen ikke blir så gammel som de grensene vi har brukt for gammel skog, forklarer Aksel Granhus, leder for Landsskogtakseringen.

www.nibio.no

– PATTEDYR FOR FØRSTE GANG BEKREFTET UTRYDDET AV KLIMAENDRINGER

En australsk gnager er det første pattedyret som er bekrefte utryddet på grunn av menneskeskapt global oppvarming, ifølge forskere. Arten *Melomys rubicola* levde på en liten øy i nærheten av Great Barrier Reef, verdens største korallrev. Kraftigere stormer og høyere havnivå ser ut til å ha ødelagt øyas vegetasjon, som det vesle dyret var avhengig av. Forskere frykter at en stor andel av artene på jorda kan bli utrydningstruet på grunn av klimaendringene.

www.forskning.no

Tidsskrift for Skogbrug.

Udgivet af

Det norske Skogselskab.

Nr. 6. Juni 1916. 24. aarg.

Det norske Skogselskaps formand og kontorchefen hadde planlagt en inspektionsreise til Vestlandet i juni. Turen maa man desværre opgi da det har været umulig for en nogenlunde rimelig pris at faa leiet et passende fartøi. Uten egen motor- eller dampbaat vil turen ta for lang tid.

Nr. 7-8. Juli-August 1916. 24. aarg

Myg

er en stor plage for skogsfolk. Av midler mot den har man jo forskjellige, f.eks bekolje; men man blir jo seende ut som en morian av den, og dessuten kan den være for sterk for tyndhudede personer.

Nu anbefaler man indgnidning med et spirituøst uttræk av Zacherlin eller persisk insektpulver. Spiritussen fremstilles på følgende maate: I en pæleflaske holdes saa meget indsegtpulver, at det dækker bunden med et fingertykt lag. Derpaa fyldes flasken med sprit, det hele rystes godt, gjentagne ganger i løpet av et par timer; saa filtrerer man bundfaldet fra gjennom filterpapir eller lignende.

Indgnidning av huden med denne absolut uskadelige sprit, som er farve- og lugtløs, virker i flere timer skræmmende på myg.

Ogsaa nellikolje virker bekyttende for eksempel etter følgende recept, som kan tillaves paa ethvert apotek:
nellikolje 8 à 10 gram
lanolin 30 gram
glycerinsalve 100 gram
som blandes godt.

Kløe efter mygstik lindres bedst ved en drape 5% menthol- eller thumolspiritus paa det stukne sted eller ved dettes indgnidning med naftalin. Ved sterk hævelse kan brukes blyvandsomslag.

Kryssord

Nr. 2-2016

**SEND INN FERDIG
UTFYLT KRYSSORD TIL**

Det norske Skogselskap
Wergelandsveien 23B
0167 Oslo.

Bli med i trekningen av tre flotte
trekopper fra Skogselskapet!

Leveringfrist: 10. september 2016

Navn .....

Adresse .....

Postnr./sted.....

**VINNERE AV
KRYSSORDKONKURRANSEN
I SKOG OG MILJØ NR. 1 - 2016:**

Kristian H. Kroknes,
Buøy Ring 61A, 4085 Hundvåg

Karl Owren,
Øverbygdsvegen 1962,
2651 Ø. Gausdal

Berit A. Vedal,
Engelsrud Terrasse 37A, 1385 Asker

1	2	3	4		5	6		7	8	9	10	11
12					13			14				
15				16		17	18		19			
20			21			22		23		24	25	
		26			27a		27b				28	
29	30			31		32				33		
34								35				
36				37			38					
					40	41		42				
43	44		45	46				47		48	49	
50										51		
52						53	54	55	56			
57												

Vannrett

- 1 Teater
- 12 Anfall
- 13 Tall
- 14 Jentenavn
- 15 Søt
- 17 Dansk navn
- 19 Pronomen
- 20 Snakket
- 21 Vanlig fork.
- 22 Demre
- 24 Må kokken gjøre av og til
- 26 I butikken oppgir de en slik
- 27b Nyte
- 28 Skråning
- 29 Gruppe

- 31 Lavt
- 33 Geledd
- 34 Ganske kjedelige
- 36 Stoff
- 37 Artikkel
- 38 Guder
- 40 Akkurat nå
- 42 Sanser
- 43 Tjenere
- 47 Bykjent for en hest
- 50 Folkeslag
- 51 Tillater
- 52 Driv av sted!
- 53 Helt tett
- 57 Disse kan vi møte på veien

Loddrett

- 1 Uten tvil
- 2 Kvinnenavn
- 3 Forflyttet seg
- 4 Tilhører et folkeslag
- 5 De engelske liker dette
- 6 Ja, ja
- 7 Forsvinne
- 8 Slit
- 9 Medium
- 10 By
- 11 Samling av sosialister
- 16 Skrattet
- 18 Kan svake ting
- 23 Lengst vekk
- 25 Det skal man ikke gjøre
- 26 Eventyr hos Asbjørnsen og Moe

- 27a Gjør en spesiell båttype
- 30 Fæl fisk
- 32 Driv sporten din!
- 33 Knippe
- 35 Kommune
- 41 Du kan bli forkjølet av dette
- 44 Fugler
- 45 Firmaforkortelse
- 46 By i Europa
- 48 Guttenavn
- 49 Hobby
- 54 Halvdel av noe godteri
- 55 Sliten i visse legemsdeler
- 56 Flertall

B - BLAD

Det norske Skogselskap
Wergelandsveien 23B, 0167 Oslo

NORGES LEDENDE FAGMESSE FOR SKOGBRUK

HURDAGENE

— 16.-17. september 2016 —

HOGSTMASKIN ELLER MOTORSAG?

DU FINNER DET PÅ HURDAGENE!

FLISHOGGER ELLER ØKS?

DU FINNER DET PÅ HURDAGENE!

AKTIVITETER FOR BARN: BYGGING AV PLANKEHYTTE OG SPIKING!
SERVERING AV VARM MAT OG KALDT DRIKKE.

KOM OG SE NYHETENE I UTSTYR FOR PRAKTISK SKOGBRUK

SE WWW.HURDAGENE.NO FOR KART OG NÆRMERE OPPLYSNINGER